

РЕШЕНИЕ

№ 3413

гр. София, 20.05.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 16 състав,
в публично заседание на 16.02.2022 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Ралица Романова

при участието на секретаря Елица Тодорова, като разгледа дело номер **9265** по описа за **2021** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 147, ал.2 във връзка с чл.16 от Административнопроцесуалния кодекс (АПК).

Образувано е по протест на Е. Г. – прокурор при СГП срещу индивидуален административен акт по смисъла на чл. 21, ал.3 от АПК, изразен във волеизявление на началника на отдел „Пътна полиция“ – СДВР за издаване на свидетелство за управление на моторно превозно средство (СУМПС) - №[ЕИК]/13.12.2014 г. на името на В. М. ЕГН [ЕГН].

С протеста се иска постановяване на решение, с което да се прогласи нищожността на волеизявлението на началника на Отдел „Пътна полиция“ при СДВР за издаване на свидетелство за управление на моторно превозно средство (СУМПС) №[ЕИК]/13.12.2014 г. на името на В. М. ЕГН [ЕГН], съставляващо индивидуален административен акт по смисъла на чл. 21, ал. 3 от АПК, като издаден от некомпетентен орган, в противоречие с материалноправните разпоредби, отнасящи се до предпоставките за издаване на СУМПС и в несъответствие с целта на закона. Твърди се, че при подаване на изискуемите документи за издаване на СУМПС по реда на чл. 16, ал. 2, вр. ал.1, т. 3 от Наредба № I-157/01.10.2002 г. на министъра на вътрешните работи за условията и реда за издаване на СУМПС, отчета на водачите и тяхната дисциплина /Наредбата/, във връзка с чл. 13, ал. 1, т. 1 от Наредбата, обичайното пребиваване на В. М. е било в друга държава членка на Европейския съюз /ЕС/.

В съдебно заседание се явява прокурор К., който поддържа протеста, като излага

доводи за неговата основателност.

Ответникът – Началникът на отдел „Пътна полиция“ при СДВР – редовно призован, представлява се от юрисконсулт Х., който заявява становище за основателност на направения протест.

Заинтересованата страна – В. М., редовно уведомен, не се представлява.

По делото са събрани писмени доказателства. Приложено е заверено копие от образуваната административна преписка.

Съдът, като прецени събраните по делото доказателства, поотделно и в тяхната съвкупност, във връзка с доводите и твърденията на страните, приема за установено следното:

Българското свидетелство за управление на моторно превозно средство е индивидуален удостоверителен документ за правоспособност за управление на моторно превозно средство /МПС/ според легалната дефиниция на чл. 50, ал. 1 от Закона за българските лични документи /ЗБЛД/. В този смисъл правоспособността за управление на МПС не се поражда от притежанието на СУМПС, а от наличието на осъществили се юридически факти, уредени в Закона за движение по пътищата /ЗДвП/ – тогава лицето придобива правоспособност, а СУМПС удостоверява това обстоятелство. От тази гледна точка СУМПС е документ от значение за упражняване на правото да се управлява МПС, като при неговото издаване е налице волеизявление по смисъла на чл. 21, ал. 3 от АПК, защото чрез изготвяне на документа /СУМПС/ се материализира волята на властническия орган, че съответното лице има право да управлява МПС, тоест това е материализирано волеизявление за издаване на документ от значение за признаване и упражняване на права и задължения, а именно за притежаване на правоспособност за управление на МПС.

Съгласно чл. 145, ал. 1 от АПК административните актове могат да се оспорват пред съда по отношение на тяхната законосъобразност, като според чл. 147, ал. 2 от АПК прокурорът може да подаде протест срещу акта в случаите по чл. 16 от АПК. В чл. 16, ал. 1, т. 1 от АПК е предвидено, че прокурорът следи за спазване на законността в административния процес, като предприема действия за отмяна на незаконосъобразни административни актове, споразумения, административни договори и съдебни актове.

От горното следва изводът, че законодателят е предоставил правомощията по оспорване на административен акт чрез подаване на протест от прокурора без разграничение на база йерархическата му поставеност в системата на прокуратурата с оглед общата компетентност на прокуратурата по чл. 127, т. 5 от Конституцията на Република България и чл. 16, ал. 1, т. 1 от АПК. Ето защо Е. Г. – прокурор при Софийска градска прокуратура, притежава процесуална легитимация за оспорване на издаденото на името на В. М. СУМПС.

С разпоредбата на чл. 149, ал.5 от АПК е регламентирано, че административните актове могат да се оспорят с искане за обявяване на нищожността им без ограничение във времето, от което следва, че производството е резултат от валидно и допустимо сезиране на съда.

Разгледан по същество протестът е основателен.

От доказателствата по делото съдът приема за установено от фактическа страна следното :

На 01.12.2014 г., от В. М. ЕГН [ЕГН] е подадено заявление рег. № 33056784/01.12.2014 г. за издаване на СУМПС (подмяна на чуждо СУМПС), като със

заявлението е подаден и комплект от документи за подмяна на свидетелство за управление на МПС, съгласно чл. 15, ал.1 от Наредба № I-157/01.10.2002 г. на министъра на вътрешните работи за условията и реда за издаване на свидетелства за управление на моторни превозни средства, отчета на водачите и тяхната дисциплина. От В. М. е попълнена и подписана собственооръчно декларация по чл. 13, т.6 от Наредба № I-157/2002 на МВР относно обичайното му пребиваване.

На 13.12.2014 г. от ОПП-СДВР е издадено ново СУМПС №[ЕИК], на името на В. М. за категории АМ; В1, В, с валидност до 13.12.2024 г., което е получено чрез упълномощено лице К. В. ЕГН [ЕГН] на 22.12.2014 г.

Във връзка с писмо вх. № 328600-51374/15.10.2020 г. на Главна дирекция „Национална полиция“ К.-В. (КВА) - компетентен орган по подмяна на свидетелства за управление на МПС във ФР Германия уведомява, че по техни данни обичайното пребиваване на притежателят на СУМПС №[ЕИК] В. М. е във ФР Германия.

След извършена проверка, видно от уведомление УРИ 3286р-48175/23.10.2020 г. от Главна дирекция „Национална полиция“, писмо УРИ 4332р-4851/21, по описа на 01 РУ-СДВР, писмо изх.№ ц1046-40-350/17.02.2021 г., по описа на НОИ, В. М. ЕГН [ЕГН] няма обичайно пребиваване в България.

При така установената фактическа обстановка, съдът прави следните правни изводи : Протестът е допустим - подаден е при упражняване правомощията на прокуратурата по чл.16,ал.1,т.1 от АПК, срещу волеизявление на административен орган за издаване на СУМПС - индивидуален административен акт по чл.21,ал.3 АПК, с искане за обявяване на неговата нищожност, което съгласно чл.149, ал.5 от АПК не е ограничено във времето.

Наведеното от протестиращия прокурор основание за нищожност на административния акт е липса на компетентност на административния орган поради неспазване на Директива ЕС 2006/126/ЕО на Европейския парламент и на Съвета относно свидетелства за управление на превозни средства, касаеща издаването и подновяване на СУМПС на граждани на Европейския съюз.

Съгласно чл.7, пар.3 от Директива ЕС 2006/126/ЕО подновяването на свидетелства за управление на превозно средство, когато техният срок изтече, подлежи на продължаващо спазване на минималните стандарти на физическа и умствена годност за управление... и обичайно пребиваване на територията на държавата-членка, издаваща свидетелството или доказателства, че кандидатите са учили там за срок най-малко шест месеца.

Разпоредбата на чл.7, пар.3 от Директива ЕС 2006/126/ЕО, която предвижда СУМПС да се издават и подновяват от държавата-членка по обичайното пребиване на лицата, е въведена в националното законодателство посредством нормата на чл.151, ал.5 ЗДвП. Според посочената разпоредба СУМПС се издава на лица, установили обичайното си пребиване в България, за което обстоятелство подписват декларация.

Анализът на посочените разпоредби от европейското законодателство и националния закон ясно и категорично обвързват компетентността на органите за издаване, респективно подновяване на свидетелството за управление на МПС, с мястото (държавата) на обичайно пребиваване, т.е. компетентността на административните органи на съответната държава – членка е обусловена от това дали лицето, което е поискало от тях издаване на свидетелството за управление има обичайно пребиваване на територията на тази държава – членка.

Съгласно чл.12 от Директива ЕС 2006/126/ЕО „обичайно пребиваване“ означава

мястото, където дадено лице обикновено живее, тоест повече от 185 дни през календарна година, поради лични или трудови връзки, или ако лицето няма трудови връзки, поради лични връзки, които сочат тясна обвързаност на лицето с мястото, където то живее. Независимо от това, за обичайно пребиваване на лице, чиито трудови връзки са на различно място от личните му връзки и което вследствие на това последователно пребивава на различни места в две или повече държави-членки, се счита мястото, където са личните му връзки, при условие че лицето редовно се връща там. Спазването на последното условие не е необходимо, ако лицето пребивава в дадена държава-членка за изпълнение на задача с определена продължителност. Следването в университет или друго учебно заведение не се счита за смяна на обичайно пребиваване.

Видно от посочената разпоредба, обичайното пребиваване по смисъла на директивата е фактическо обстоятелство, чието установяване се извършва в рамките на административното производство и по предвидения в националния закон на съответната държава – членка ред със съответните процесуални средства. Националният законодател е възприел, че в производствата по издаване, респ. подновяване на СУМПС обичайното пребиваване на лицата на територията на страната се доказва с декларация, каквато процесуална възможност е предвидена и в чл.39 АПК, т.е. наличието на подписана от лицето декларация е допустимо и достатъчно доказателствено средство за установяване на обичайно пребиваване на територията на страната. Наличието на декларация дава на административния орган основание, при липса на други данни, да приеме за установен факта на обичайно пребиваване на лицето на територията на България, което от своя страна го легитимира като компетентен орган съгласно чл.8, пар.1 от Директива ЕС 2006/126/ЕО.

Според разпоредбата на чл. 4, ал. 1 от Наредба № I-57/01.10.2002 г. вр. чл. 151, ал. 5 от ЗДвП СУМПС се издава от структурните звена „Пътна полиция“ при областните дирекции на МВР, поради което техните ръководители са административният орган, компетентен да издаде СУМПС, но само на лица, които са установили обичайното си пребиваване в Република България, за което обстоятелство подписват декларация или представят доказателство, че се обучават във висше училище по чл. 17, ал. 1 от Закона за висшето образование или в училище по Закона за предучилищното и училищното образование или в професионален колеж в страната не по-малко от 6 месеца. Следователно компетентността на органите за издаване, респективно подновяване на СУМПС, е обвързана с мястото /държавата/ на обичайно местопребиваване. В конкретния казус на основание изложените доказателства и легалната дефиниция за „обичайно местопребиваване“, посочена в чл. 12 от Директивата, съдът приема, че В. М. е с обичайно местопребиваване във ФР Германия. Този извод се налага от наличието на достатъчно данни относно периода от време, от който лицето живее в ГР Германия, от 01.11.2012 г. Също и от предоставените данни от 01 РУ СДВР и ТП на НОИ С. град. Този факт не се оспорва и от В. М., както и се потвърждава от получената по официален път информация от К.-В. - компетентен орган по подмяна на свидетелства за управление на МПС във ФР Германия .

Основното разграничение на порочните административни актове в правната теория е разделението им на нищожни и унищожяеми в зависимост от степента на порока, от който е засегнат акта. В административното право, за разлика от гражданското право липсва конкретна норма, която да регламентира в кои случаи съответният акт е

нищожен и в кои случаи е унищожаем. Широко е застъпено в съдебната практика становището, че нищожни са тези административни актове, които поради радикални, основни и тежки пороци, се дисквалифицират като административни актове и въобще като юридически актове и се третират от правото като несъществуващи, поради което изобщо не могат да породят, изменят или погасят права. Съдебната практика приема, че нищожни административните актове са тези при които са допуснати нарушения на изискванията за компетентност и форма. В този смисъл е и разпоредбата на чл. 173, ал. 2 от АПК, в която разбира се не е извършено изчерпателно изброяване на хипотезите на нищожност на административния акт. Настоящият съдебен състав споделя това становище, понеже е безспорно, че при констатирано несъответствие от този вид, то води до пълна липса на правнорелевантна воля за издаване на административен акт - приема се по отношение на всички лица и органи, че още от постановяването му същият не е произвел правни последици. Относно другите основания за оспорване на административен акт, формулирани в чл. 146 от АПК, следва да се приеме, че по принцип те налагат отмяна на порочния акт като унищожаем и в изключително редки случаи на тежки нарушения на закона могат да доведат до нищожност. Това са хипотезите, в които оспорваният акт има несъществуващ адресат, невъзможен предмет, пълна липса на правно основание, непреодолимо противоречие с правната норма и др. Настоящият случай е именно такъв. При липсата на основно законово основание за издаване на процесното свидетелство, а именно – лицето да има „обичайно пребиваване в Република България”, то липсва каквото и да било годно правно основание за подмяна на вече издадено такова. Нещо повече, в случая се цели заобикаляне на закона посредством подмяната на съществуващо българско свидетелство за правоуправление при обстоятелството, че лицето не пребивава обичайно в страната. По този начин се цели противоправен резултат – управление на МПС в друга държава – членка на ЕС, в която лицето може да е с отнети права. Така, при издаване на процесното свидетелство е допуснато нарушение и на целта на закона – а именно спазване на правилата за движение по пътищата, които са изключително важни за опазване живота и здравето на гражданите. Настоящият състав на съда намира, че това изключително съществено нарушение на закона – липса на законово основание по чл. 151, ал. 5 от ЗДвП опорочава оспорения акт до степен на нищожност, която следва да бъде прогласена.

Предвид гореизложеното и на основание чл. 172, ал. 2 от АПК, Административен съд София - град, Трето отделение, 16 - ти състав,

РЕШИ:

ОБЯВЯВА НИЩОЖНОСТТА, по протест на прокурор при Софийска градска прокуратура, на свидетелство за управление на моторно превозно средство (СУМПС) №[ЕИК]/13.12.2014 г. на името на В. М. ЕГН [ЕГН].

Решението може да се обжалва пред Върховния административен съд в 14-дневен срок от съобщението до страните за изготвянето му и получаването на препис от съдебния акт.

Съдия:

